

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Ob nastopu novega leta.

Skrbni gospodar sklencem leta svoje račune in na podlagi dobljenih izkušenj si napravi načrte za bodoče leto, da njegov trud ne bo brezuspešen. Enako dela tudi urednik! Težka in trnjeva je večkrat njegova pot, ker so želje in zahteve naročnikov tako različne. „Ah, same gospodarske članke moram čitati, sit sem jih že“, toži prvi. — „Premalo politične odločnosti kaže list“, pravi drugi; tretji si želi več zabavnega berila, in tako ima skoraj vsak kako upravičeno ali neupravičeno pritožbo do urednika. Koga naj uboga, kako spremeni smer lista? — Odgovor ne bo težak, če se ozremo na dejanske razmere. „Dolenjske Novice“ so lokalni list, namenjene za vse stanove Dolenjskega. Ozirati se je treba toraj na meščana in obrtnika, na uradnika in kmetovalca. Izobrazba vseh stanov pa je pogoj narodnega napredka. Hočemo toraj stati pogumno na straneh vseh, ki so si stavili nalogo, nesti prosveto in omiko med naše ljudstvo ter dvigniti samozavest slovenskega naroda. Političnega boja se pa sedajno uredništvo tudi v bodoče ne bo udeleževalo, pač pa hoče vsako narodno pridobitev nepristransko zabeležiti, čuvati svetinje našega ljudstva in poročati o vsem, kar se važnega in zanimivega zgodi po širokem svetu.

Že večkrat smo dokazovali, da je moč edino v združenju, v organizaciji in to kličemo tudi danes: Združite se naši obrtniki v krepko vrsto, sebi v blagor in ponos, posebno pa ti, dolenjski kmet! Ni lahko tvoje življenje: pritiskajo te dolgovi, pritiskajo te davki, obiščejo te nesreče na polju, v hlevu, v goricah; pa tudi tebi je odprta pot do boljše bodočnosti — v združenju. Otrsi se onega hlapčevskega, suženjskega duha, ki sname klobuk že na sto korakov daleč pred vsako gosposko suknjo. Spoštuj sicer osebe drugega stanu, a nikdar ne kaži pred njimi brezkoristne strahopetnosti! — Pokaži povesod, dragi dolenjski slovenski kmet, da si pošteno zaslužil pravice, bivati na lastni zemlji! Ne prezri nikdar strokovne izobrazbe, katere boš našel v raznih gospodarskih člankih našega lista dovolj!

Zdaj pa še eno prošnjo našim cenjenim dopisnikom. Ker je uredništvo samo odgovorno pred svetom in zakonom za vse, kar se v listu tiska, zato je treba, da se vsak spis in dopis pregleda, popravi ali tudi krajša, naj nam torej ne zamerijo, če ne najdejo dopisa vsakokrat v tisti obliki, kakor so ga vposlali. Želimo si stvarnih poročil brez osebnih napadov. Oblika našega lista je majhna in list izhaja le dvakrat na mesec. To oboje nam dela meje, katerih pri najboljši volji za sedaj ne moremo prekoračiti. Skrbite pa, cenjeni prijatelji lista, da dobi zadostno število naročnikov, da postane iz polmesečnika tednik, potem bo tudi lahko zadostil vsem zahtevam,

potrebam in željam cenjenih naročnikov. — „Na resno delo tedaj vsi v prosep lepe naše Dolenjske!“ S temi vrsticami Vas pristrčno pozdravlja ob nastopu novega leta

uredništvo „Dolenjskih Novic.“

GOSPODARSTVO.

Nov vinski zakon.

Dne 12. aprila 1907 je sprejela poslanska zbornica nov vinski zakon, ki je bil dne 30. septembra od cesarja potrjen in je stopil že dne 30. novembra 1907 v veljavo.

Ta zakon (postava) je namenjen v prvi vrsti v korist vinogradnikom, ker se ima ž njim popolnoma odpraviti prodaja umetnih ali pa ponarejenih vin. Postava predpisuje pa tudi celo precej natanko, kako se sme z vinom ravnati in kaj se sme ž njim delati, ne da bi se mu oporekala pristnost in ne da bi dotičnika zadela kazen. Že iz tega vzroka mora tudi vsak vinogradnik postavo dobro poznati. Ker je pa besedilo postave zlasti v slovenskem jeziku vsled slabe prestave težko razumljivo, namenil se je podpisani, da to postavo cenjenim čitateljem „Dol. Novic“ bolj priprosto tolmači in navede vse, kar jim je treba vedeti in znati. — Nov vinski zakon se nanaša na zakon o živilih. Vsled tega ostanejo določila zakona o živilih, poleg onih vinskega zakona, v veljavi tudi za vino. Nov vinski zakon varuje pred vsem naravno vino, vinski mošt in vinsko drozgo.

V smislu zakona je: vinska drozga, sveže zmečkano (zmleto) grozdje. Sok iz svežega grozdja je vinski mošt, in pijača, ki je nastala vsled kipenja vinskega mošta ali pa vinske drozge je vino. Pod določilo vinskega zakona ne spadajo vina iz raznega sadja, sladju ali medu, pa tudi ne lekarniško pripravljene pijače, ki jih vrhovna zdravstvena oblast prizna za zdravilna vina. Te se smejo torej tudi nadalje izdelovati in pod pravim imenom prodajati.

Pač pa veljajo določila tega zakona za sladka, peneča in dišeča vina, čeprav so za njih pripravo dovoljene nekatere izjeme. Za ponarejanje vina ter mošta se po novem vinskem zakonu ne smatra in kaznjiva niso naslednja dejanja:

a) Vsa opravila umnega kletarstva, ki imajo namen napraviti mošt ali vino bolj čisto ali bolj trpežno, čeprav se pridene mala množina zdravju neškodnih tvarin in ne nad 1% špirta (11 špirta na 100l vina.) Tu se misli na čiščenje vina z mehanično (vsled svoje teže) delujočimi čistili, dalje na pretakanje, filtriranje, žveplanje, prekipevanje, posvečenje z ogljikovo kislino in odbarvanje vina z lesnim ali kostnim ogljem.

b) Mešanje vina z vinom ali vinskim moštom (cep-ljenje, zalivanje itd.).

c) Zmanjšanje kisline s pomočjo čistega (oborjenega) ogljikovokislega apna, ki je tudi znano pod imenom mramorjevega praška ali plavljene krede.

d) Zdravljenje obolelega vina z največ 1 g vinske kisline ali z največ 5 g natrijevega bisulfitna na 1 hl vina.

e) Barvanje vina s pomočjo tropin črnega grozdja ali pa s karamelom (praženim sladkorjem.)

Dalje je po novi vinski postavi dovoljeno v gotovih slučajih dodati tudi vinu ali moštu sladkor, in sicer le čisti pesni ali trstni sladkor, zlasti kadar se gre za zboljšanje kakega nizkega (slabega) mošta ali vina n. pr. ob slabih letinah, ali pa če je vsled kake ujme (toče, slane, peronospore) ostalo grozdje kislo. V takem slučaju je treba prositi politično oblast prve stopnje (okrajno glavarstvo) za dovoljenje. V prošnji, katero ni treba kolekovati, se mora povedati: 1.) zakaj se misli vinu ali moštu sladkor dodati, 2.) kakšen sladkor se namerava primešati, 3.) koliko vina ali mošta se namerava osladiti in 4.) kdaj se to namerava izvršiti.

Če je v kakem okolišu vsled kakšne ujme sploh treba mošt sladiti, potem ni treba, da bi vsak posameznik prosil za dovoljenje, ampak dovoljenje izprosi lahko za vse vinogradnike, županstvo ali kako strokovno (kmetijsko) društvo. Ako le posameznika zadene taka nesreča (ujma), prosi seveda sam, ampak resničnost tega mora županstvo v prošnji potrditi. Na podlagi takih prošenj izda potem okrajno glavarstvo ali pa — če se gre za več okrajev — deželna vlada dovoljenje, da se sme mošt v tem okolišu v času od začetka trgatve do konca meseca novembra sladiti. Najpozneje 15. decembra istega leta mora pa vsak vinogradnik občinskemu uradu naznaniti, koliko mošta je osladil. To naznanilo (zaznamek) pošlje županstvo okrajnemu glavarstvu in okrajno glavarstvo kletarskemu nadzorniku.

Kdor brez dovoljenja politične oblasti dodane vinu ali moštu sladkor, ali pa kdor tako vino ali mošt prodaja, vedoč, da je bil sladkor brez dovoljenja primešan, tega mora politična oblast prve stopnje kaznovati z denarno globo do 1000 K in z zaporom do enega meseca.

Vendarle se tudi tak mošt ali vino, kateremu je bil z dovoljenjem politične oblasti dodan sladkor, ne sme prodajati pod imenom pristno, naravno, izvorno vino ali mošt in sploh ne pod kakim označenjem, po katerem mora kupec soditi, da ni bilo nič primešano. — Tako ravnanje bi se v smislu §§ 11 in 12 zakona o živilih smatralo kot goljufivo označenje, ki se kaznuje z zaporom od 3 dni do 3 mesecev in še lahko z denarno globo od 10 do 1000 K.

Po novem vinskem zakonu je prepovedano in je smatrati za ponarejanje vina v smislu §§ 11 in 12 zakona o živilih, ako kdo z vinom drugače ravna ali mu kaj drugega primeša, kar ni postavno dovoljeno. Zlasti je pa prepovedano, vinu ali moštu dodati drugačen, kakor čist, pesni ali trstni sladkor, ali pa primešati sledečih snovi: sušenega sadja (rozin), fig, rožičev, rastlin in rastlinskih delov, ki vsebujejo sladkor, ali izvlečkov iz njih, umetnih sladkih snovi, kakor saharina, dulcina itd., glicerina, škrobne sladkorja, nečistega špirta, tamarind in izdelkov vsake vrste iz tamarind, sadnega vina ali sadnega mošta, gume in snovi, ki povečajo ekstrakt, dišečih snovi, esenc, ostankov od izdelovanja konjaka, barvil, kislin, kislih snovi, raztopnega galuna, soli, barijevih, stroncijevih in magnezijevih spojin, mavca, borove kisline, boraksa, salicilne kisline, formaldehida, razstopenih spojin fluorja in sploh zmesi, ki vsebujejo katero teh snovi.

Dalje je prepovedano izdelovati naprodaj, vprodaj ponujati ali celo prodajati:

1.) vinu podobne ali z vinom mešane pijače (razen vin iz sadja, slada, medu in zdravilnih vin, ki so iz postave izvzeta), to so:

a) petijot (tropinšnica), t. j. pijača, ki se naredi z izluženjem bodisi že pokipelih ali pa še ne pokipelih tropin s kakim dodatkom ali brez dodatka (navadno z oslajeno vodo);

b) stanjšano (razmnoženo) vino, to je pijača, narejena iz mošta ali vina, ki se mu je dodala voda bodisi brez dodatka ali pa z dodatkom (navadno sladkorjem);

c) drožno vino, to je iz droži na sličen način narejena pijača, kakor se dela petijot iz tropin;

d) zmesi vina s pijačami, ki imajo v sebi vino, ali pa s sadnim moštom, jagodnim vinom, z medico, sladnim vinom ali s kakimi drugimi, vinu podobnimi pijačami;

e) zmesi, ki so po svoji sestavi namenjene za napravo kakor vinu podobne pijače, torej raznih esenc, praškov za izdelovanje domače pijače itd.!

Kdor ravna proti tej prepovedi, ta zakrivi prestop, ki se kaznuje po § 10 zakona o živilih (zapor od 3 dni do 3 mesecev in denarna kazen od 10 do 1000 K) ter §§ 20 do 23 istega zakona (blago se na stroške kaznovanega zapleni in uniči itd.)

Petijot (tropinšnica), to je pijača, ki se naredi iz tropin s pomočjo vode in (ali brez) sladkorja je dovoljeno delati le za domačo porabo, torej za družino, posle, uslužbenice. Vendar-le je pa dolžnost vsacega, ki petijot napravi, naznaniti to do 31. januarja vsacega leta pristojnemu županstvu in povedati množino izdelanega petijota in število oseb, za katere je bil izdelan, pri čemur se je ozirati na morebitno spremembo v teku leta. Županstva morajo dotične zaznamke poslati do 15. februarja vsakega leta pristojnemu okrajnemu glavarstvu in to pošlje prepis istih kletarskemu nadzorniku.

Posoda, v katerih se petijot izdeluje ali v kateri je spravljen, mora biti na spodnji strani označena z razločnim, neizbrisljivim, ležečim križem (X) in s primernim napisom, pod katerim je taka pijača v kraju znana.

Po § 10 nove postave mora vsakdo, ki ima vinsko klet, hram ali druge prostore, kjer vino za prodajo izdeluje, kjer z vinom ravna, ali pa kjer se vino v prodaj ponuja ali prodaja na vidnem mestu, tako, da ga lahko vsak bere, nabiti razločno tiskan ponatis § 2 do 12 te postave, in sicer v jeziku, ki je v deželi navaden. Ta ponatis (tablo) je treba v dobrem stanju držati. (Take table so na prodaj pri J. Krajec nasl. v Rudolfovem, in sicer na kartonovem (trdem) papirju, tiskane po 80 h, na kositru (plehu) tiskane po 2 K 80 h. Za vlažne kleti priporočamo zlasti plehnate table.)

Iz tega je razvideti, da mora vsak vinogradnik, ki vino prodaja, v vsakem hramu ali kleti, kjer se vino za prodajo prideluje (grozdje masti, preša, mošt kipi), ali kjer vino leži, eno tako tablo imeti. Gostilničar mora pa imeti eno tablo v kleti in eno v gostilniški sobi.

Kdor ne upošteva določila glede tabel ali pa glede priglasenja in označenja petijota, tega okrajno glavarstvo kaznuje z globo do 200 K, ali pa z zaporom do 14 dni.

To so najvažnejša določila novega vinskega zakona in tozadevnih ministrskih naredb glede navadnih (namiznih in buteljskih) vin. Dasi ima to za naše kraje manj pomena, hočem omeniti še to, kaj določa postava glede sladkih, penečih in dišečih vin.

Sladka (desertna) vina so n. pr. vipavski pikolit, tokajec, šeri, malaga itd., ki so po večini izdelana iz napol suhega (ovelega) grozdja. Peneče vino imenujemo pri nas navadno šampanjec. Dišeča vina so pa taka, katerim se dodene kakih dišečih ali zdravilnih rož. Tako vino je n. pr. pri nas znani pelinovec.

O teh vinih pravi postava:

1.) Da se sme ž njimi ravno tako ravnati, kakor z drugimi vini.

2.) Sladkim vinom se lahko, ne da bi bilo treba za dovoljenje prositi, dodene čistega navadnega sladkorja, ali pa rozin, ali pa sladkorja in alkohola (čistega špirta, konjaka itd.) da končni izdelek nima več kot 22,5 % alkohola.

3.) Dišečim vinom se poleg tega lahko dodene onih primesij, ki jih je treba, da se doseže nameravani okus.

4.) Penečim vinom se lahko dodenejo tudi one primesi, ki jih je treba, da se doseže primerna kisloba in dišava, če prav so te snovi za navadna vina po tej postavi prepovedane.

Prepovedano pa je prodajati taka sladka vina pod imenom pristna, naravna ali izvirna vina, pri katerih izdelovanju se je porabilo več kakor 1 % špirta, ali pa, če se je rabilo v to svrhu suho grozdje (cibebe, rozine). Ravnotako se ne sme prodajati dišeče ali začinjeno vino pod kakim imenom, ki ga ne dá kot takega spoznati.

Kdor pa hoče sladka, peneča ali dišeča vina za prodajo izdelovati, mora to naznaniti politični oblasti prve stopnje (okrajnemu glavarstvu oz. magistratu) in označiti one prostore, kjer vino izdeluje, spravlja, ali pa prodaja.

V svrhu nadziranja in izvrševanja nove vinske postave bodo imenovani posebni zapriseženi, strokovno izobraženi kletarski (kletni) nadzorniki, ki bodo imeli dolžnost, tuintam uradno pregledovati kleti in shrambe vinogradnikov, gostilničarjev in vinskih trgovcev, in njih kupčijske, oziroma gostilniške prostore ne samo po dnevu, ampak, če je treba, zlasti pa če se sumi, da se tam dela, tudi po noči.

Kletarski nadzorniki so s svojo uradno prisego vezani, vse to, kar jim je lastnik kleti proglasil za tajno, v tajnosti obdržati, le morebitne nepostavnosti morajo takoj naznaniti jim predpostavljeni oblasti.

B. Skalicky, c. kr. vinarški nadzornik v Rudolfovem.

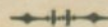
Obrtni razvoj v Novem mestu in okolici in parna opekarna v Žabji vasi.

Predno je potekla dolenjska železnica do Novega mesta, se ni moglo govoriti o kakem razvoju v obrtnem ali industrijskem smislu. Glavna zapreka je bila prevelika oddaljenost novomeške okolice od železničnih cest. Ako je bila primcrana na Dvoru železna livarna prenehati z delom, in to za časa, ko je bilo vse ceneje, delavci in tovarna voznina, kako naj bi danes mogla tovarna shajati, ko je vse dražje, izdelki pa skoro cenejši ko nekdaj. Pred 8. leti še ni bilo v bližnji okolici nobenega parnega stroja ali kakega drugega gonilnega motorja. Danes jih je v porabi že lepo število, ki služijo v obrtne namene. S pričetkom železničnega razvoja se je začela tudi pri nas razvijati, četudi po malem, tovarniška industrija. Od katerih nekatere dobro vspevajo, druge vsled raznih zaprek nazadujejo in so nekatere celo prenehale, od teh ena v Gorjancih na Peščenjeku, in to je bila žaga za lesno industrijo, katera se je pozneje premestila na Radoho, kjer dobro vspeva. Za tem smo dobili tovarno-opekarno v Zalogu-Breitenau, katera vsled raznih špekulantov ni dosegla zaželjenega vspeha. Pred nekaj leti se je napravila tovarna za špirit v Pogancih, pri kateri se vporablja za izkuho krompir domačega pridelka. Ta sicer nima toliko gospodarskega pomena, kajti krompir

bi se spravil tudi na drug način v denar, enako tudi žito. Skoro ga je škoda, ko se pretvarja v nesrečni alkohol, kateri je najbolj razširjena kuga, posebno za ubožno in delavno ljudstvo.

Z nekakim ponosom in zavestjo smemo poročati bralcem „Dol. Novic“ o tovarniški industriji, katera bode zdatno pripomogla k razvoju Novega mesta in okolice, in pridnim rokam dala dokaj zaslužka v domačem kraju. V združenju je moč! Ta prislovica tudi tu velja. Nekako pred enim letom so se združili R. Smola, veleposestnik in graščak, A. Hočevnar, tovarnar usnjarije, in J. Ogoreutz, posestnik in trgovec, da v družbi postavijo moderno opekarno v Žabji vasi, četrt ure oddaljeno od Novega mesta, kjer se je že od nekdaj nahajala opekarna starega kopita. S krepko voljo, z dokajšnjim trudom in z ogromno denarno žrtvijo stoji tovarna sedaj povsem gotova v ponos graditeljem in cel okolici. Marsikateri zavistnež je prerokoval med grajenjem pogin zasnovani ideji, danes pa spozna osramočen, da se je motil. Ni lepo, ako se daje duška z zavistjo ter napoveduje pogin, še predno se temelj položi. Umestno je, da se take naprave, ki so združene z raznimi težkočami, in ker so v korist občnemu blagostanju, podpira vsestransko, kjerkoli se more. Edino na ta način bi se dala marsikaj koristnega doseči v razvoj industrije, katere tolikanj pogrešamo v naši okolici. Z opekarno je storjen precejšen korak k nadaljnemu razvoju in je umestno, da se cela naprava na kratko opiše: Od državne ceste proti Zagrebu na koncu Žabje vasi te pelje nova cesta, 250 m dolga, z malenkostnim padcem, v prijetno dolinico, katera je krog in krog obraščena z gozdnim drevjem. Na tej planoti se je po reguliranju napravil ravni prostor, na katerem stoji že zdaj čvetero ogromnih stavb. Spomladi se jih postavi še troje in bode pokritega prostora s stavbami 3000 štirjaskih metrov. Stavbe obstoje iz strojnega poslopja, v katerem se nahaja lokomobil 58 konjskih sil, iz dveh mlinov za mlenje in mesenje prsti, katera se z raznimi valerji pomiče proti ustju in proti aparatom, ki režejo pnevmatično strešno in zidno opeko. Opeke za zid proizvajajo na dan do 18.000 komadov, strešne pa 7—8000 komadov. Pač lepo število! Povsem sveža in mehka opeka se odpelje po železnih šinah v to določene šupe, v katerih se do dobrega posuši. Poleg šup in strojnega poslopja se nahaja ogromna „peč krožnica“ (Ringofen) s 16. predelki, v katere se lahko naloži do 100.000 zidne opeke, in je pečena v 6.—10 dneh. Že letos se je bode nažgalo 250.000 za zid in za streho 30.000 komadov. Vporabljal se bode prihodnje leto 50—60 delavcev, in ako bode šla opeka hitro v denar, bode treba še več delavcev. Zelo povoljnega materijala se nahaja 5 hektarjev zemeljske površine in 12 metrov na globoko. Čim globokejša je plast, tem bolj je sposobna za razne lončene izdelke, katero je več let vporabljala tudi pečarska tvrdka Brata Appe za pečarske izdelke, ki so prekosili razne druge tuje pečarske izdelke glede kakovosti materijala. Plovica se nahaja prav bela in zelo mastna, rudeča, pomešana z železno rudo, kar učinkuje pri opeki posebno za zid nekako spojino, da zabranjuje vstop vlagi, da je vsled tega sposobna tudi za vsak temeljni zid. Opeka, katera se je zadnji čas nažgala v okrožni peči, je zelo fina, lepa po obliki in vsa enaka in zelo čvrsta. Z vsem prepričanjem se sme zatrjevati, da boljše opeke za zid ni na Dolenjskem. Radi strešne se ne more izreči sodba, kako se bode nažgala v domači peči. Dokazi iz drugih peči, kamor se je bil poslal materijal za poskušnjo, so izborni. S popolno nado smemo pričakovati, da tudi strešni ne bode kos druga opeka. Stavbeni načrti so bili narejeni na Dunaju po inženirju Ernsčepke. Stroji so iz Brna od firme Wanekwerke, lokomobil najnovejšega izuma od tvrdke Erwolf Magdeburg & Bukaw v Nemčiji. Za potrebno vodo, katero vporablja lokomobil, se je skopal 17 m globok vodnjak v strojnem poslopju. Za pitno vodo se je zgradil vodovod 700 m dolg, v zvezi novomeškega vodovoda. Spomladi se zgradi boslopje za delavstvo in posebej za kantino in pisarno, torej bode vsestransko odgovarjalo svojemu namenu.

S tem je rešeno prepereče stavbeno vprašanje, kajti dovolj se bode opeke naredilo za domače potrebe in dokaj tudi za transport, kateremu bode prišla pravi čas na pomoč dolenjska železnica, po kateri se bode na vse strani prevažala, posebno onstran Gorjancev, kjer se je ne dobi niti za drag denar. Mlademu domačemu podjetju želimo obilo vspeha in sreče pri zapričetem delu, kar naj pospeši več zanimanja za industrijo med domačimi kapitalisti, da na ta način ostane slovenska industrija v domačih rokah. — č.

Politični pregled.

Najveselejše, kar imamo poročati od državnega zbora, je to, da je bila po sprejetju pogodbe v drugem in tretjem branju, odobrena tudi predloga o belokranjski železnici. Istotako je tudi gosposka zbornica odobrila nagodbeno predlogo in kvoto. — Vsled izpremenjevalnega predloga g. poslanca dr. Šusteršiča je omogočeno vladi, da napravi progo iz Črnomlja - Metlika v Kočevje. Resolucija naj se uporablja pri zgradbi nove železnice le domači, zlasti iz Amerike vračajoči se delavci in da se podržavi cesta skozi Lašče v Ribnico in Kočevje, je bila tudi sprejeta. — 22. dec. proti večeru zaključil je predsednik državni zbor, nakar so šli poslanci na božične počitnice. Cesar sankcionira pogodbeno predlogo najbrže dne 30. dec., tako, da stopi nova postava danes v veljavo.

Tudi ogrska magnatska zbornica je sprejela kvotno predlogo popolnoma neizpremenjeno. Nagodba je s tem gotova. Dne 31. dec. uradno priobčita sklenjeno in odobreno pogodbo uradna lista na Dunaju in v Budimpešti.

Zdravje avstrijskega cesarja je sedaj izvrstno. Spi prav dobro, obiskuje zopet sv. mašo, in hodi kakor pred boleznijo na sprehod. Ta mesec se poda v Lošinj in mej potom obišče tudi Pulj.

Kranjski deželni zbor ne bo razpuščen, ker je njegova dôba že potekla. Razpis novih volitev se izvrši vsak čas. Kakor poročajo listi, se bodo volitve vršile po sledečem vspredu: Kmetske občine volijo 21. februarja, mesta in trgi 28. februarja, veleposestvo pa 6. marca. Pripravimo se toraj, da si izvolimo take poslance, ki se bodo povsod in vsikdar potegovali za blagor svojih volilcev.

Hrvaški sabor se snide 12. marca. Deset dni poprej dovršene bodo nove volitve v sabor. 28. dec. sešli so se v Zagrebu člani bivše narodne stranke, da na novo osnujejo svojo stranko. — Hrvaški listi poročajo, da odstopi hrvaški ban Rakodczay.

S tem, da je francoska zbornica po dolgi in burni razpravi odobrila s 177 glasovi večine postavo o pripadanju cerkvenega premoženju, izpopolnila se je tatinska postava iz l. 1905 o ločitvi cerkve od države na Francoskem.

V Perziji so nastali velikanski nemiri, ki so že podobni bolj revoluciji.

Razmere mej Turčijo in Bolgarijo so čedalje slabše, tako da so se zadnje tedne že vršili boji na turško-bolgarski meji med vojaki teh držav. Vsled Sarofovove in Garvanove smrti, katera sta bila duša celega gibanja v Makedoniji, so se razkrile nekoliko tajnosti makedonske vstaške organizacije. Sarafovov umor je brezdvomno oslabil moč makedonskih vstašev.

Japonci v Koreji nameravajo pomnožiti tamošnje čete, radi tam razširjočega se revolucionarnega gibanja. 20 Japoncev, članov nekega japonskega društva je bilo zadnje dni umorjenih.

Amerika pa se, kakor vse kaže, polagoma pripravlja na vojno z Japonci. Ameriško atlantsko brodovje pod poveljstvom admirala Robert Evans nastopilo je pot v Tihi ocean in na Filipine. Brodovje šteje 53 bojnih ladij ter je izborno oboroženo in z vsem potrebnim dobro preskrbljeno. Moštvo je navdušeno za boj z Japonci. Stroškov bode 10,000.000 dolarjev, potovanje pa bo trajalo 140 dni.

LISTEK.

Zgradba nove župne cerkve v Prečni.

I.

„Vse mine, vse pride“, dejal je nedavno znani potnik, ki je hitrih korakov ubiral pot po okrajni cesti mimo stare župne cerkve v Prečni ter se zadovoljno oziral proti novozgrajeni župni cerkvi na prijaznem holmu tik župnišča.

Stara župna cerkev bo res kmalu preminula ne radi starosti, saj je bila šele leta 1770. razširjena v župno cerkev (popred je bila župnija v Dol. Straži), ampak radi mokrega in vlažnega temelja, na katerem je bila pozidana. Stari ljudje trdijo, da je zidana na leseno brano, ktera polagoma gnije in zato se tudi cerkev vedno po malem useda, njeno zidovje pa vsled tega poka vse križem, posebno še radi neokretno vezanega strešnega stola, kterega vsako zimo snežena teža razganja. Po dolgem in povprek so vezali zidovje, pa vsejedno poka v ladiji po kapelicalih, na obokih in zakristiji; samo zvonik še trdno stoji, ker ima dobro podlago. Kaj je tedaj storiti? Popraviti staro cerkev! To je skoraj nemogoče, ker je v temelju napaka, sicer bi taka poprava tudi neprimerno veliko stala. Drugo mnenje je, cerkev podreti, zvonik je pa trden, zraven se pozida nova cerkev. A ta bo pozidana zopet na mehki temelj, nevarnost bi bila, da zopet počí, škoda truda in denarja. Najbolje bi bilo, poiskati nov pripraven prostor in na njem zgraditi novo cerkev in nov zvonik. Krasna misel! tudi častna za župnijo, a kje dobiti denarja, kterega stane nova cerkev mnogo, mnogo! Posebno še v Prečni bo trda za denar.

Leta 1890. smo razširili, da skoraj na novo zidali staro župnišče, in popolnoma na novo sezidali lepo prostorno, gospodarsko poslopje s postranskimi poslopji. Župljani so delali in vozili vstrajno in radodarno prispevali v denarjih zgraditi tako lepa župnijska poslopja, da so mil. gospod + novomeški prošt Peter Urh o priliki blagoslovljenja župnega dvorca rekli: tudi za 25.000 gld. bi ne bili naredili takih lepih poslopij, ako bi bili s samimi denarji delali. Istotako so se ondi pohvalno izrazili + prevzvišeni gospod knezošk f dr. Jakob Missia o priliki kanonične vizitac je in birmovanja l. 1892.

Ob tem času je tudi nastala potreba, razširiti ljudsko šolo v večrazrednico. Staro poslopje ni bilo nikakor za to primerno, zato je šolska gosposka silila tudi na zgradbo novega šolskega poslopja. Zdaj bo huda, treba bo zidati šolo in cerkev, denarjev pa ni nikakih ne za šolo ne za cerkev.

Pri takih razmerah sem l. 1894. na dan praznovanja farnega patrona sv. Elije na leci prijazno spomnil. Nekaj mi je na srcu, pa težko povem, pa vendar enkrat mora priti na dan, danes je prilika za to:

Revno cerkvico imamo zares, vlažna je, počena, malo dostojna res za stanovanje Najvišjega; šest let sem že tukaj, pa za farno cerkev nisem nič storil, nekaj je treba ukreniti, pa ne vem prav kaj in kako? Vsaj popraviti jo je treba, a težko bo to delo, ker se v temelju useda, mnogo bomo žrtvovali, pa mogoče da vse zaman, sicer je pa zapadna stran skoraj jeden meter globoko v zemlji, vedno bo mokra, mrzla, če jo še tako popravljamo, lepa nikoli ne bo. — Pravilno je, da mislimo na novo cerkev. Prosim vas dobri župljani, premotrivajte to lepo misel, posvetujmo se o njej, saj nemogoče vendar ni sezidati nove cerkve, saj vidite, koliko imamo prijaznih cerkvic in cerkva po lepi naši domovini ne samo na ravnem polji, tudi po visokih hribih in vrh gora. Moje mnenje je, da se lepo zjedimo in začnemo nabirati prostovoljne darove za novo farno cerkev. Pri različnih cerkvenih svečanostih in mnogih drugih prilikah vas bom poprosil za take darove, pri botrinjah, pogrebščinah, pri ženitbah, na kolekturi za žito, pri velikem izpraševanju; bolnike prosim, naj se v svojih poslednjih voljah spominjajo nove farne cerkve; tudi na naše rojake v tujini se bom obrnil in sploh na dobra srca. Trenoten vspeh je bil velikanski, veselje se je bralo v cerkvi na obrazih poslušalcem in tudi srca so bila voljna, kajti domu grede iz cerkve so se le pomenkovali o novi cerkvi, kako bo to lepo, delali bomo in vozili in prispevali. Novo cerkev bomo imeli, šlo je iz ust do ust, iz hiše v hišo, iz vasi v drugo vas, kako lepo bo to! Toda le počasi, počil je nasproten glas. Ne veste kaj je to. Za denar je trda dandanes, cerkvena dela so draga, kaj bo stalo tako zidovje! Ne bomo zamogli itd. Par takih besed zadostuje, da se podere dobrim ljudem srce, da vname pojenjanje. Previdno je pa, da se pusti tudi nasprotniku

prostost, da vse pove in ko se svet zopet pomiri in ne vé nič novega povedati, tedaj se zastavi spet mirna in prijazna beseda, katera zopet kaj izda, vsaj pri modrih ljudeh. In tako je bilo pri nas. Na opetovano prošnjo so začeli dohajati darovi.

Prvi dar je prinesla p. n. bl. gospa grajščakinja na Breitenau Amalija Schiebel 200 kron v znak priznanja, da smo njenemu † gosp. Alojziju Schiebel priredili veličasten sprevod na pokopališče. Drugi dar je dal nek duhovnik, tretji dar nek vojak, četrti dar neka mlada mati, petega pobožna duša, šestega gospodar itd. Tako so prihajale kronice, goldinarji, desetice, groški, petaki, desetaki, krajcarji, kak petdesetak, redko kedaj kak stotak.

(Dalje sledi.)

Domače vesti.

(Izpremembe pri uradništvu) Deželnovladnim tajnikom je imenovan okrajni komisar g. dr. A. Pilshofer v Novem mestu. — Začasni višji okrajni komisar g. A. Klein v Litiji je zaradi boleznj trajno upokojen. — Okrajni komisar je postal g. dr. L. Žužek v Novem mestu ter je ob enem premeščen v Kamnik. — Koncipist g. baron M. Winkler je premeščen kot okrajni komisar v Litijo. — Koncipisti so postali praktikantje gg. Evgen marki Gozani v Kočevju, dr. Henrik Schäffer v Krškem in Vinko Borštner v Kranju, ki se premesti v Novo mesto. — Konceptni praktikant g. pl. Foregger je premeščen od deželne vlade v Kočevje.

(Premembe pri učiteljstvu) Za suplentinjo na šolo v Dobropoljah je prišla gpdč. Marija Grahovšek. Učiteljici gpdč. Frančiški Žebre je pa poverjeno začasno vodstvo te šole. Na šoli na Suhorju je imenovana definitivnim učiteljicam gpdč. Kornelija Koncilija.

(Umrl) je 22. dec. v Vel. Dolini tamošnji župnik preč. g. duhovni svetnik Fr. Brulec, rodom iz Stopič pri Novem mestu. N. v. m. p.!

(Umrl v tujini.) V Springfieldu je umrl Franc Horvat iz Virne vasi. V Jolietu je umrl Slovenec Kapele iz Dolenc pri Adlešičih. V Indianopolu je umrl Franc Hribar iz Dolenjske.

(Osemdesetletnico rojstva) je obhajala dne 27. m. m. gospa Elizabeta Elbert, mati mil. g. prošta dr. Elberta. Neverjetno čila po duhu in tudi zdrava na telesu je zrla blaga gospa ta dan na dolgo življenje, polno dela, truda, pa tudi blagoslovljenih uspehov. Vse to ji je lajšala iskrena pobožnost in vedno veselo srce. Dobila je tem povodom mnogo presrečnih voščil od raznih strani, vsa pa so se strinjala v tem, naj ljubi Bog dobro gospo ohrani še mnogo let v zlati zadovoljnosti vsem v veselje, ki jo ljubijo in spoštujejo. V zahvalo Bogu za gospe materi izkazane dobrote je g. prošt opravil sv. mašo, pri kateri bi bilo navzočih še več ljudi, da se je razvedel prej namen te zahvalne službe Božje, katero je poveljevalo priznано lepo petje kapiteljskega pevskega zbora.

(Štiridesetletnico službovanja) obhajal je slovesno g. nadučitelj Adlešič v Krškem, in sicer s slovesno sv. mašo, katere se je udeležilo učiteljstvo s šolsko mladino. Meščani pa so slavljeno počastili v dnevni primerno ozaljšani šolski telovadnici. Živel še mnogo let!

(Narodna čitalnica v Novem mestu) priredi v soboto, dne 11. januarja 1908 ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih svoj redni letni občni zbor s sledečim sporedom: 1.) Poročilo odbora o delovanju Čitalnice v letu 1907. — 2.) Volitev novega odbora po novih pravilih. — 3.) Razni predlogi in navsveti. — 4.) Raznoterosti.

(Služba tajnika) pri mestnem županstvu v Novem mestu podeljena je g. Dragotinu Beseljaku iz Idrije, sedaj službujočemu pri dež. vladi v Ljubljani. Isti nastopi službo 1. febr. t. l.

(Francoski, laški in nemški jezik) se prav temeljito poučuje tudi v Novem mestu pri učiteljici tujih jezikov pri gospodični Göck v ključavničarski ulici št. 119. Ker so učni vspehi najboljši in pogoji jako ugodni, priporočamo omenjeno učiteljico kar najtopleje.

(Pošten najditelj.) Na zadnjem semnju v Kandiji decembra meseca je nameravala gospa P. iz Novega mesta kupiti prašiča. V ta namen je vzela seboj več denarja, med tem se je nahajal tudi bankovec za 100 K. Na semnju ni nič kupila ter se je vrnila domov. Tu je položila za trenutek ves denar, ki je bil zavrt v robec, na mizo. Kmalu zapazi, da jej je zmanjkal bankovec za 100 K; vsa prestrašena išče povsod in sprašuje, če je kdo našel tak bankovec. Gospod S. gre mimo hiše proti kapiteljski cerkvi in vidi nekaj papirja ležati na tleh; skloni se,

pogleda in najde bankovec za 100 K na tleh. Začuden gleda, odkod bi tak denar sem zanešen bil, ko zapazi omenjeno gospo vso preplašeno. Precej jo vpraša, je li ona izgubila kak denar, in ko mu pove, da jej je zmanjkal bankovec za 100 K, pokaže ga jej in ona ga spozna za svojega. Takoj ga jej izroči. Stvar se je pa tako-le razjasnila: Otroci od gospe so pograbili robec, v katerem je bil zavrt bankovec, in so tekli po cesti, pri tem je padel bankovec iz robca in se zgubil. — Dasi bi imel g. S. pravico, zahtevati postavno najdenino, tega ni storil, ampak se je zadovoljil s hvaležno zahvalo.

(Prihodnji semenj v Kandiji) bo de v četrtek, dne 16. januarja 1908, to je na dan pred sv. Antonom. Vabijo se kupci in prodajalci.

(Kaj je na Dolenjskem najbolj zanemarjeno?) Brezdvomno ženska izobrazba. Kajti šole za žensko izobrazbo so še zmeraj, če tudi krožijo po Dolenjskem železnice, na isti stopinji, kakor so bile pred 30-timi leti. V petih glavarstvih, namreč Litijskem, Krškem, Novomeškem, Črnomaljskem in Kočevskem ni nobene niti deželne niti državne 8 razredne ljudske šole za dekleta. Novo mesto, središče Dolenjskega, ima samo trirazredno dekliško šolo, ki je začasno pod streho v čitalniškem poslopju. Tako daleč še Novo mesto ni prišlo, da bi imelo lastno poslopje za trirazredno dekliško šolo. Za druge stvari kakor za nemško gledališče je izdal Kranjski deželni zbor v desetih letih sto tisoč kron. Tedaj je bolj skrbel za Ljubljanske Nemce kakor za Dolenjske Slovence. Ako bi se bilo porabilo onih sto tisoč kron, katere je sedaj umirajoči deželni zbor potrošil za nemško gledališče, za žensko učiteljsko v Rudolfovem, ki je za Dolenjsko prepotrebno, in ako bi se bila ustanovila v istem poslopju osemrazredna dekliška šola, bi si bil pridobil deželni zbor trajne zasluge za Dolenjsko. Gledé na šole za žensko izobrazbo je bila Dolenjska stran pastorka sedanjega deželnega zbora, upamo pa, da se bode prihodnji deželni zbor za žensko izobrazbo na Dolenjskem bolj brigal kakor za nemško gledališče v Ljubljani.

(Gasilno društvo) se je osnovalo v Št. Petru pri Novem mestu in v Beli cerkvi na Dolenjskem. Občekoristno napravo priporočamo tudi drugim večjim krajem. Na pomoč!

(„Novomeški Sokol“) priredi v nedeljo dne 5. prosinca 1908 ob 1/2 8. uri zvečer „Zabaven večer“ v prostorih „Nar. Čitalnice“. Več lepaki!

(Domači hranilniki,) ktere je mestna hranilnica vpejljala, so prav dobro došli mnogim našim meščanom, oziroma varujoči mladini; oddanih je sedaj v prvem mescu že nad trideset. Tudi prve prihranke so že nekteri prinesli. Hranilnica dá vsakemu v roke potrebni spisek, kakovi novci so se nahajali v hranilniku.

(Mesto notarja) v Metliki je razpisano. Prošnje se vpošljejo kranjski notarski zbornici v Ljubljani do 6. jan. 1908.

(V Lurd) 50 leto nastopi letos, odkar roma dan na dan brezštevilna množica vernih romarjev iz vseh delov sveta k čudodelni Materi Božji v Lurd. Mi Slovenci, ki se štejem za posebno vnete častivce Marijine, sami za-se skupno še nikoli nismo bili v Lurd. Letos pa se nudi vsakemu najlepša prilika, udeležiti se velikega romanja v Lurd o priliki 50letnice tamošnje božje poti. V to svrhu prinaša „Slovenec“ dne 24. dec. daljše vabilo, na katero naše častite bravce, kateri bi se radi tega romanja udeležili, opozarjamo. Objavili bi jako radi celo vabilo, a radi premajhnega prostora v našem listu tega ne moremo. Svetujemo pa, da se vsak, kdor se želi o tem romanju poučiti, radi natančnejih podatkov obrne do č. duhovnika svoje župnije.

(Rajfajzenovka), katera se je pred kratkim ustanovila na Suhorju, vrlo dobro napreduje. Hranilnici in posojilnici načeluje g. župnik J. Pavlovčič.

(Sprejem v vojno mornarico.) Glasom naznanila c. in kr. admiralata, pristanišča v Pulju, se sprejmejo gojenci kot mladi mornarji v vojno mornarico, če so avstrijsko-ogrski državljani, že 15, pa ne še 17 let stari, telesno sposobni in za svojo starost dovolj krepki, zdravi, imajo dober pogled, in se zamorejo skazati spričevalom lepega zadržanja. Sprejem se odkloni, če le en pogoj manjka. Prošnja za sprejem je brez koleka. Poslati se mora prošnja na c. in kr. admiralat pristaniša v Pulju (Pola) potom najbližjega dopolnjevalnega poveljništva na Primorskem tudi po mestnem starešinstvu, ali pa se odda vojnim ladjam, ki v tistih krajih križarajo. Dokler ni število gojencev popolno, jih sprejemajo tudi med letom, splošno pa meseca julija. Podrobnosti se lahko zvedo pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

(Na Suhorju) bili so pri občinskih volitvah izvoljeni in sicer županom g. Franc Tomc; svetovalcem pa gg. Jurij Ambrožič, Anton Bohorč in Jožef Klemenčič.

(Živinski semenj v Kandiji) dne 19. decembra 1907 je bil glede prašičev dober, glede govede slab; škodoval mu je posebno veliki živinski semenj v Skocijanu tisti dan.

(Miklavčev semenj v Novem mestu) dne 3. decembra pr. l. je bil prav živahen in dobro obiskan. Prignali so 69 konj, 650 govede in 2500 prešičev. Kupčija bila je posebno pri prešičih dobra; tudi kralnih volov se je več vagonov poslalo v Pulj.

(Živinski semenj na Dolenjskem) meseca januarja: 2. v Črnomlju in Radohovi vasi, 7. v Metliki, 13. mesečni semenj v Novem mestu in na Krki, 16. v Kandiji, 21. veliki letni semenj v Novem mestu in semenj v Višnji gori. Vsak ponedeljek prašičji semenj v Novem mestu.

(Cena živini) je še vedno nizka in znaša pri kralnih volih od 52 h — 60 h, pri teletih od 72 h — 80 h in pri kralnih prašičih od 84 h — 96 h za 1 kg žive teže.

(Nabiralniki) Novomeške Ciril-Methodove podružnice so nabrali v letu 1907 te-le svote: 1.) pri Tučku v Novem mestu K 28, 2.) pri Jakše-tu v Novem mestu K 15, 3.) pri Štemburju v Kandiji K 11, 4.) pri Al. Paulin-u v Trebnjem K 15'40, skupaj K 69'40. J. Maselj, t. č. blagajnik.

(Radi škrlatice) med šolskimi otroci na Suhorju, se je šola za štiri tedne zaprla. Umrli so že štirje otroci.

(Za sirote) na Suhorju, daroval je 105 K g. Fran Regally, c. kr. okr. sodnik in načelnik sirotinskega sveta v Metliki. Za omenjeno svoto oskrbelo se je sirotam zimsko obuvalo. Bog povrni in daj obilo takih mož!

(Pogorel) je 22. dec. zvečer na Mirni Šmalcov kozolec. Sumi se, da je zlobna roka povzročila ogenj.

(Povožen) je bil od kočevskega vlaka 23. dec. ob pol desetih pri Žlebiču Janez Starc iz Gor. Lazov, župnije Sodražica. Levo roko mu je do mala odtrgalo. V Rbnici, kamor so ga pripeljali, mu je obvezal roko tamošnji zdravnik dr. Schiffrer. Sodraški župnik, kateri je bil slučajno navzoč, spovedal ga je potoma v vozu. Ranjenca prepeljali so popoldne z vlakom v bolnico v Ljubljano.

(Za trasiranje železnice) Rogatec-Brežice-Novomesto, katera proga bi vezala dunajsko progo z Dalmacijo brez ovinka čez Ljubljano, osnoval se je železniški odbor, ki je vzel v to svrhu vže predkoncesijo.

(Od „Poljudne pravne knjižnice“) sti zopet izšli po dr. Volčiču vrejani knjižici: zvezek II. in III. „Predpisi o železniških in rudniških knjigah,“ ter zvezek IV. in V. „Konverzija terjatev.“ Obe knjižici sti jako zanimivi in koristni, poslednja posebno hranilnicam in posojilnicam. Vsaka velja 80 h, s pošto 90 h ter se dobiva tudi v knjigarnah J. Krajec nasl. in U. Horvat v Novem mestu.

(Spillmanove povesti.) Te pripovedne zbirke, ki so se v kratkem času poleg Kristof Šmidovih spisov zelo priljubile naši mladini, izšel je v zalogi kat. bukvarne v Ljubljani XIII. zv. „Boj in zmaga.“ Cena zvezku je 60 h, vez. 80 h.

(Malo življenje.) Povest. Spisal dr. Franc Detela. (Ljudska knjižnica IV. zvezek.) K 1—, vez. K 1'90. — Ni je kmalu slovenske povesti, katera bi bila vzbudila toliko zanimanja, kakor ravno ta knjiga, iz peresa znanega spretnega pisatelja, in katero bo čital izobraženec z istim zanimanjem, kakor priprosto ljudstvo.

(Knjigovodstvo.) I. del. Spisal Ivan Podlesnik. Cena lično vezani knjigi K 3'20. Knjiga obsega vse potrebne vzorce in tabele ter odgovarja popolnoma današnjim zahtevam. I. del je tudi sam zase celota in se deli v štiri pododdelke: „Knjigovodstvo za društva,“ knjigovodstvo za „Čebelice“, „knjigovodstvo za mladeniče“ in „knjigovodstvo za gospodarje.“ Za društva, trgovce, obrtnike, sploh za vse tiste, ki imajo dostojno gospodarstvo, dalje za one, ki se hočejo hitro in temeljito priučiti knjigovodstva, je knjiga neobhodno potrebna.

(Kobzar.) „Leposlovne knjižnice.“ V. zvezek. Izbrane pesmi Tarasa Sevčenka z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. Prevel Jos. Abram. Cena vezane knjige K 3'60. Taras Sevčenko je največji maloruski pesnik. Ta knjiga — nekaka antologija Tarasa Sevčenka — je ena najboljših slov. knjig, kar jih je izšlo v zadnjem času v tem okviru in je želeti, da si jo omislijo najširši krogi slov. občinstva, kajti po njej se bodo približali našemu bratskemu maloruskemu, do sedaj večini še zelo maloznanemu narodu.

Vse navedene knjige je dobiti v kat. bukvarni v Ljubljani in pri J. Krajec nasl. v Novem mestu.

(Današnji list) obsega deset strani.

Gospodarske stvari.

— (Krompirjev kruh.) Moka se je letos jako podražila. Zato kaže v velikih obiteljih, v kakoršnih gre dosti kruha, temu pri napravi nekoliko krompirja primesati. Na Tolminskem je to že od nekdaj obče v navadi, in ravno tam se nahaja v sleherni hiši prav okusen, posebno sočen kruh. Tolminske gospodinje dodajajo pa moki dve dobri petinki krompirja, in pri tem postopajo tako-le: Kvas pristavljajo kakor po navadi. Ko se ima pa testo zamesiti, skuhajo na 5 kilogramov moke en kilogram krompirja, kolikor mogoče razspicnega. Ko je krompir skuhan, ga olupijo in z valerjem, s kakoršnim se rezance (nudelne) valja, prav fino razdrobijo. Razdrobljeni krompir puste potem, da se popolnoma ohladi, in ko je ohlajen, primesijo ga moki. Tako za dobe testo, obstoječe iz štirih delov moke in enega dela krompirja. Pri mesenju testa pazijo pa na to, da mu res popolnoma ohlajen, zdrobljen krompir dodajo, ker sicer postane kruh rad kisel. Posebna dobra lastnost tako pečenega kruha je pa ta, da se v poletnem času tako hitro ne posuši, kakor oni brez krompirja, ako se tudi hladne kleti za spravo istega nima na razpolago. No, vrhu tega je pa tak kruh jako okusen in skoraj za petinko cenejši kakor iz moke.

— (Red v hlevu.) Za vsa hlevska opravila je treba določenega reda. Molža kakor tudi krmljenje in napajanje naj se točno ob določenem času vrši. Žival se hitro privadi na red in ga tudi zahteva. Vsako motenje in zanemarjanje reda da žival pozneje občutiti. Zato je pa potrebno, da se reda in točnosti pri vsih hlevskih opravilih držimo. Zlasti sedaj po zimi imamo lepo priliko, da obračamo vso skrb na točno in dobro strežbo naši živini.

— (Mrzli hlevi) so slabi in škodljivi za molzno, mlado in delavno goved. V takih hlevih se mlada goved slabo razvija, trpi pa tudi molzna in druga goved. Mnogo krme se v takih hlevih zavrže, ker jo porabi žival za proizvodnjo potrebne telesne toplote. Ta krma nam nič ne zaleže. Če je hlev premrzel, naj se dobro zapira, da se toplota po nepotrebem ne zgubava. Če je hlev prevelik, naj se zmanjša, z leseno steno pregradi itd. V takih hlevih kaže tudi gnoj pod živino puščati in dobro nastiljati, da se toplota bolj drži. V govejem hlevu bi moralo biti po zimi saj 12° po Reamirju ali 15° po Celziju toplote.

— (Mrzli svinjaki.) Premnogokrat trpi reja svinj v zimskem času zaradi tega, ker so svinjaki premrzli. V takih svinjakih gre pitanje počasi naprej, zlasti mnogo pa trpe mlada praseta v svojem razvoju. Zato je pa tudi pri svinjakih gledati na to, da so dosti topli. Leseni in nalahko zgrajeni svinjaki so sploh radi mrzli. Zato jih je dobro pred zimo zapaziti, da ne tišči mraz notri. Ko bi se na to stran bolj pazilo, gotovo bi bili vspehi ugodnejši kakor so.

— (Gnojenje sadnemu drevju okoli debla) pomaga premalo, ako je drevje staro. To pa zaradi tega, ker tako drevje nima pri deblu svojih sesalnih korenin, s katerimi srka gnojilne snovi, ampak jih ima pod kapom. Zato je pa treba na tem mestu dovažati redilnih snovi in na tem mestu gnojiti. Gnoji se na ta način, da se hlevski gnoj pod kapom naokrog raztrosi ali pa ob enem podkoplje, kar je seveda še boljše. Izvrstno deluje tudi gnojnica, ki se poliva pod drevjem ali pa s posebnimi luknjicami, ki se napravljajo pod kapom, spravlja v zemljo.

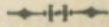
— (Umetni gnoj za sadno drevje.) Za odraslo drevje se rabijo sledeče množine umetnega gnoja in sicer: 3 do 4 kg Tomasove žindre, 2 do 2½ kg kalijeve soli in 1 do 2 kg čilskega solitra. Mlajše drevje potrebuje primeroma manj gnojil. Z umetnim gnojem kaže drevju v tem slučaju pomagati, ako manjka drugih domačih gnojil.

— (Skrbimo za orodje.) Sedaj je čas, da pregledamo vse naše orodje, da ga popolnimo in če treba popravimo. Časa je dosti za to. Kdor popravlja orodje še le takrat, ko mu je treba z njim delati, zamuja čas in delo. Sploh si pa zapomnimo, da je treba orodje takoj popraviti, kakor hitro se potre in da je vsako odlaganje le na škodo. Skrbimo pa tudi za to, da je orodje dobro spravljeno, da ne leži na moči. Posebno velja to tudi za vozove, ki se le radi puščajo na planem.

— (Kako povzdigneš mlečnost svojih krav.) Dobra krma je prvi in glavni pogoj, če hočeš več mleka. To dosežeš, če privoščiš kravam tudi pšeničnih otrobi ali oljnih tropin. Taka boljša krma naj se poklada zlasti pri teletu, ko ima krava največ mleka. Takrat je treba s pokladdanjem močnih krmil

najbolj vplivati na večjo mlečnost. Seveda je treba za zboljšanje mlečnosti tudi skrbne in dobre molže. Marsikatera krava se pokvari v svoji mlečnosti s tem, da pride slabi dekli v roke.

— (Zapisujemo dohodke in stroške.) Gospodarji, ki znajo pisati, naj bi saj toliko računali, da bi zapisovali vse svoje denarne dohodke in stroške. To je potreba, če hočemo dobiti boljši vzgled v naše gospodarstvo, kajti le s takimi podatki je mogoče izračunati konci leta, kako se nam ena ali druga reč izplača. Gospodar, ki vse zapisuje, kar prejme in kar izda, postane pa tudi bolj varčen.

Razne stvari.

* (Kopnik na Dunaju.) Predrzen ulom, po uzorcu kopniškega stotnika, izvršil je na Dunaju bivši častniški namestnik Leopold Goldschmidt, katerega zasleduje artiljerijski polk št. 6, od katerega je dezertiral meseca septembra m. l. ter poveril nad 4000 kron eraričnega denarja. 21. dec. pripeljal se je pred arzenal Goldschmidt, preoblečen v poročnika računovodjo. Zadrževal je ključke od blagajne 42. artiljerijskega polka pod pretvezo, da ima revidirati blagajno in o tem poročati divizijskemu poveljniku ter mu izročiti vsebino blagajne. Ko mu je službujoči častnik brez premisleka dal ključke, odprl je vseh pet vrat do blagajniške sobe ter se v isto zaprl. Sedaj pa vzame v roke dleta in drugo vlomilno orodje, vlomí v blagajno, vzame iz njih 27.780 K in dve hranilni knjižici, na katerih je bilo vloženo blizu 2000 kron. Napolni si žepe, popusti vlomilno orodje na tleh, zapre pravilno blagajno in — izgine iz arzenala. Sedaj je bila njegova prva pot v hranilnico, kjer je brez ovir potegnil na knjižicah naloženo svoto. Med tem pa je prišla prava komisija v arzenal, katera je, ker ključev ni bilo najti, poslala po ključničarja, ki je odprl vseh pet vrat, od katerih ključke je navihane seboj vzela, nakar so šele zapazili, kakemu sleparju so sedli na limanice. Vlomilca, katerega so skrbno zasledovali, prijeli so v Freisingu na Bavarskem. Našli so pri njem še 21.243 K.

* (Raznotero.) V New Yorku je divjal velikanski vihar s snegom, da že dolgo ne pomnijo takega. Škoda, zlasti na brzojavnih in telefonskih žicah je ogromna. — V Perziji nastali so veliki nemiri. Umori in vromi po mestih so na dnevnem redu. Pred parlamentom in mošejami v Teheranu pa se zbira oboroženo ljudstvo in gradi barikade. Cela stvar je podobna revoluciji, in če pride do tega, da bo morala Rusija tu posredovati z vojno močjo, je konec Perzije blizu, katero si potem prisvojita Rus in Anglež. — 15. decembra je bil med Opčinami in Sežano umorjen kočijaž Lovro Vidav. To je v kratkem času tretji kočijaž, ki je bil ustreljen, in sodi se v obče, da je vse tri usmrtil isti morilec. — Dosedaj je zapustilo Ameriko 750.000 izseljencev, med njimi tretjina Italijanov. Izseljevanje se nadaljuje. — V Trstu se je ustanovilo „Katoliško tiskovno društvo“, katero začne z novim letom izdajati nov tednik „Zarja“. — Umrla je saška kraljica vdova Karolina. — 21. dec. zjutraj se je ozdravljeni cesar peljal prvokrat po boleznih iz Schönbruna na cesarski dvor. Ovacije, ki so mu jih priredili Dunajčani na tem potu, so bile ogromne. Dunajski občinski svet in okrajni zastopi, na čelu jim župan dr. Lueger, je pozdravil cesarja. — V Gossenheinu se je vsled plinove eksplozije porušilo mestno gledališče med neko skušnjo. Kapelnik in nekaj godcev je smrtnonevarno ranjenih.

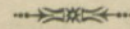
* (Grozna nesreča) pripetila se je v Palermu 19. dec. popoldne. V neki prodajalni orožja vnel se je smodnik in dinamit. Vsled groznega poka se je streslo celo mesto. Podrla se je dotična hiša, nasproti ležeča izdelovalnica raket, katere so se tudi vžgale in štirje hoteli. Opustošene pa so sosedne trgovine. Ubityh je 91 oseb, nevarno ranjenih 104. V hotelih je bilo mnogo oseb, ki so se vrnile iz Amerike. Neki gledališki igralec je zblaznel, ker je zgubil celo družino. Gospodar prodajalne, v kateri se je pripetila nesreča, je tako razmesarjen, da se vidi drob, manjka mu tudi rok in nog. Pogreba ponesrečenih udeležilo se je 100.000 oseb, mej njimi kardinal in več poslancev.

* (Zlati in srebrni jubilejni novci) v posebni obliki kakor spominski novci, povodom 60 letnice cesarjeve vladanja, kovali se bodo l. 1908. 24. dec. prišle so, kakor prvi jubilejni denar, v promet krone.

* (Poizkušeni roparski umor.) V Kolinu je izvršil nek neznan mož, ki se je imenoval Schneider, nad pismonošem denarja Abelom, predrzen poizkus roparskega umora, na katerega se je že dalje časa pripravljaj. Najel si je v neki ulici majhen prodajalniški prostor, s pretvezo, da hoče v njem razne stvari za

Božič prodajati. Da zvabi pismonošo v ta prostor, nakazal je po pošti sam na sebe znesek 8 mark in 60 pfenigov. Ko mu drugo jutro hoče pismonoša dostaviti denar, zvabi zločinec pismonošo v sobo, katere vrata so imela ameriansko ključavnico. Tu ga udari s kladivom po glavi, a k sreči ga ni težko ranil, tako da je zamogel pismonoša glasno na pomoč klicati. Mej tem udari ga še dvakrat in pismonoša se zgrudi na tla. Na klince prihitela sta neki krojač iz prvega nadstropja in policaj, katera pa nista mogla v sobo, ker so se vrata samo od znotraj zapirala. Ubila sta radi tega okna ter našla oba moža v krvi na tleh, kjer je klečal morilec na pismonošu in ga davil. Prijeti morilec ni hotel povedati nobenega podatka o sebi. Vozni list v Lüttich, kterege je imel morilec pri sebi, bi mu bil najbrže služil pri begu po dovršenem umoru. Pismonoša je imel pri sebi 10.600 mark. Enak umor izvršil je pred kakimi 30 leti na Dunaju pl. Francesconi nad nekim pismonošem ter dobil za to plačilo ne vešalah, vkljub vseh prošnji njegovih sorodnikov.

* (Cvetočo jagodo) videli smo pri nekem gospodu iz mesta na božični večer popoldne, katero je utrgal pri Krki pod kolodvorom. Splošno bili so dnevi do 25. dec. nekaj nenavadnega. V cvetju so bile tudi trobentice, marjetice, teloh in resje. Na sveti dan pa je deževalo celi dan in v prihodnji noči zapadel je akoravno ne velik sneg, kateri je pač napravil konec vsem spomladanskim prikaznim.

Smešnice.

(Previdno.) „Kaj bi storili, ako vam rečem, da ste lopov?“ — „Tožil bi vas.“ — „Kaj pa, ako to samo mislim?“ — „V tem slučaju vam ne morem nič.“ — „Dobro tedaj, hočem samo misliti!“

(Naše služkinje.) Gospodinja (novi dekli): „Še nekaj, prahu ne morem videti po pohištvu.“ — Dekla: „O moj Bog, gospa, potem se vam godi tako kakor meni, jaz namreč tudi slabo vidim.“

(Času primerno naznanilo.) Vodja večjega podjetja se takoj sprejme; taki, ki še niso bili v zaporu, imajo prednost.

(Važen vzrok.) „Zakaj ste zopet vašo služkinjo odslovili?“ — „Ker je imela prevelike noge. Ako sem možu zvečer čevlje skrila, posodila mu je vselej svoje.“

(Uganila je.) Poročnik na daljši patrolji v oddaljeni vasi počiva s svojim moštvom. Da si napraviti kosilo. Ker pa hudo dežuje, podaljša počitek ter si misli naročiti še opraznih gob. Gostilničar slučajno ni navzoč in njegova žena ne zastopi nemško, na vsa razlaganja poročnikova zmajuje le z ramami. Ker ga žena le ne more razumeti, česa želi, odtrga poročnik košček papirja iz svoje listnice in nariše gobo. Sedaj prikima žena, zastopila ga je. Takoj izgine in čez malo časa prinese gospodu poročniku — velik dežnik.

Naznanilo mestnega magistrata.

Naslednje gospe in gospodje so se za leto 1908 odvezali za noveletna in godovna voščila v korist mestnim revežem:

Valka Antonija 2 K, Skalicky Bohuslav 2 K, Rechbach Viljem, baron 2 K, dr. Pilshofer Anton 2 K, dr. Žužek Leopold 2 K, dr. Vaupotič Ivan 2 K, Skale Otmar 2 K, Bloudek Leo 2 K, Sproc Anton 1 K, Mole Mihael 1 K, Tavčar 2 K, Bihlmeier Karol 2 K, Turk Josip 1 K, Brežnik Franc 2 K, Pettauer Leopold 1 K, Majcen Martin 1 K, Virbnik Alojzij 1 K, Škerlj 1 K, Vidic Teodor 1 K, Gilly Peter 1 K, Jeglič Rado 1 K, Mogolič Josip iun. 1 K, dr. Kaučič Jakob 10 K, Škerlj Ivan 3 K, Levec Anton 1 K, Rizzoli Emil 1 K, Gandini Vajkart 2 K, Dolinšek Blaž 1 K, dr. Volčič Edvard 1 K, Kozina Jurij 1 K, Bučar Julij 1 K, Abram Vladimir 1 K, dr. Achazhizh Viktor 2 K, Čečelič Josip 1 K, Sabothy Alojzij 1 K, Murgel Rihard 1 K, Auman Franc 1 K, Vencajs Ivan 1 K, Sedlak Ernest 1 K, Kompere Valentin 1 K, Rotter Josip 1 K, Mejak Feliks 1 K.

Loterijske številke.

TRST,	21. decembra	15	39	63	4	40
GRADEC,	29. decembra	39	22	63	81	18

(12)

Srečno novo leto

voščim vsem mojim častitim naročnikom!

Franjo Picelj, čevljar v Rudolfovem.

Udano podpisani želi vsem svojim cenjenim naročnikom

VESELO SREČNO NOVO LETO

s prošnjo, da bi mu blagovolili tudi za naprej svoja cenjena naročila nakloniti. Za dobro izvršitev jamčim.

Spoštovanjem

OTO SMITKA,

(9) slikarski mojster v Kandiji št. 88.

(7-0-1)

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za leto 1908

pričelo se bode z 2. dnem januarja 1908.

Ta davek plačati je v mestu Rudolfovo od vsakega psa. Lastniki psov naj si preskrbé za l. 1908 veljavnih pasjih mark, najkasneje do 20. februarja 1908 pri mestni blagajni in proti plačilu

6 kron.

V smislu zakona z dne 13. dec. 1868 dež. zak. št. 4. se opozarjajo lastniki psov, naj pravočasno plačajo takso, ker bode polovil konjač od 20. februarja 1908 nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulicah brez veljavnih mark.

Mestno županstvo Rudolfovo, 27. dec. 1907.

S. pl. Sladović, župan.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner?«

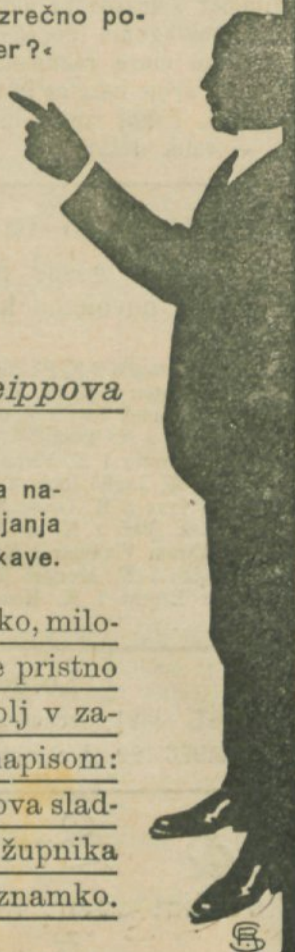
Ker se Vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vseh vrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

***Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava***

ima spričo posebnega načina svojega proizvodjanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

E 489/7
8

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Mestne hranilnice v Rudolfovem, zastopane po gosp. dr. J. Schegula, odvet. v Rudolfovem, bo dne 14. prosenca 1908 dopoldne ob 10. uri pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 6. dražba zemljišča, vl. št. 22, k. o. Rudolfovo (lesena ometana z šintelni krita hiša v Rudolfovem, Dolge ulice, s pozidano površino 2 ar 12 m² z majhnim (9 m²) vrtom.

Nepremičnini, ki jo je prodati na dražbi, je določena vrednost na 2800 K. Najmanjši ponudek znaša 1400 K, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se ob enem odobre in listine, ki se tičejo nepremičnin, (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike i. t. d.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 5 med opravnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodnji najpозnejše v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati gledé nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolihu spodaj oznamjenene sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja Rudolfovo, oddelek II.,

dne 19. novembra 1907.

(11)

Dva praktikanta

proti dobri plači se sprejmeta pri Ant. Sedlar-ju, izdelovalcu vozov v Kandiji pri Rudolfovem. : : : : (13)

Posojilnica v Črnomlji

(stara)

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, splošno naznanja, da bode leta 1908 brez ozira na sedanje pomanjkanje in dražino denarja, ravno tako obrestovala, kakor dozdej in sicer:

Hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %.

Davek od vlog plača posojilnica sama in pripiše koncem leta obresti k glavnici, brez da bi morala stranka knjižico predložiti.

Posojila dajejo se na intabulacijo pri pupilarni varnosti po 5%, sicer po 5 $\frac{1}{2}$ %, na poroke in menice tudi po 5 $\frac{1}{2}$ %.

Obresti plačevati je polletno naprej in je pri posojilih na poroke in menice pri vsakem polletnem obroku tudi primeren znesek v glavnico plačati. Pri vknjiženih dolgovi se glavnica v poljubnih zneskih vrača in ako stranka pri kakem obroku ne more nič v glavnico dati, se tudi samo obresti sprejmejo.

Posojilnica oskrbuje dolžna pisma in vknjižbe tako, da plača stranka edino le koleke.

Menice uporabljajo se take, ki imajo tri leta veljavno moč.

Denarja ima posojilnica vedno veliko na razpolago in uraduje točno.

Ta posojilnica nudi vlagateljem in dolžnikom najboljše ugodnosti, zato je toplo priporoča

(278-2-2)

Načelstvo.

Posojilnica v Črnomlji

reg. zadruga z neomejeno zavezo.

Vpeljava domačih hranilnikov pri mestni hranilnici v Novem mestu.

Varčevati se pravi manj izdati kakor se zasluži.
Kdor varčuje, postane bogat in neodvisen.
Privarovani denar v hranilnici rase noč in dan,
delavnik in nedeljo, po letu in po zimi.

Da bi za varčevanje in hranjevanje priliko imeli tudi manj imoviti prebivalci in naša mladina, uvedla je mestna hranilnica

domače hranilnike.

S to vpeljavo namerava hranilnica privaditi mladino, delavski stan in posle k varčevanju, pa tudi imovitim dati priliko za nabiranje v kakoršne koli dobre namene.

Kdor se želi hranilnika posluževati in prihranjene tudi male svotice plodonosno naložiti, naj se zglašuje pri mestni hranilnici, pri kateri mora za prvo vlogo najmanj 4 krone vložiti, ktere se obrestujejo, toda kot varščina za vrnitev nepoškodovanega hranilnika pridrže. — Lep kovinast hranilnik se dobi zastonj. Kar kdo vrže v hranilnik, ne more vrniti, ključek ima samo hranilnica.

Denar iz domačih hranilnikov sprejemajo v mestni hranilnici vsak delavni dan od 9.—12. ure, razun pondeljkov in sejmskih dni. Dvigniti pa se zamore vse delavne dni dopoldne, razun onih dni, na ktere se je kaj vložilo. Obrestuje se kakor vse druge vloge.

NOVO MESTO, dne 1. decembra 1907.

(273-0-3)

Ravnateljstvo.

Blagovolite

podpirati z naročbo domačo obrt!

Podpisani se slavnemu občinstvu, prečast. duhovščini in slav. šolskim vodstvom najvljudneje priporoča za prijazna naročila za stavbene in pohištvene mizarске izdelke, šolske klopi in table najpopolnejše in nedosegljive lastnega izuma. Za najfinejšo izvršitev zamorem jamčiti, ker imam na razpolago najmodernejše vrejeno delavnico, opremljeno z raznovrstnimi stroji. Za sušenje lesa imam umetno „sušilnico“ z toploto do 70° Reamurjevih, v kateri se les do skrajnosti posuši. Vsa dela so solidno in po skrajno nizkih cenah izvršena.

(277-0-3)

Z odličnim spoštovanjem

Novo mesto-poleg Ženske bolnice.

Matko Malovič, mizar.

Nova zidana hiša

je na prodaj na Drski, 10 minut oddaljena od Novega mesta

z vsem gospodarskim poslopjem, s tremi sobami in s tremi njivami, z gozdom in vrtom in z vodo pod streho. Cena po dogovoru. Več se izve pri JERNEJ SITAR, na Drski št. 33.

(282-0-2)

Išče se hiša,

katera obstoji iz treh ali štirih sob, kuhinje in kleti, pripravna za gostilniško obrt.

Več se izve pri upravnistvu tega lista. (83-0-2)

Trden, še jako dobro ohranjen voz,

ki nese 150 starih centov, proda prav po ceni Anton Kramaršič, posestnik, Jurka vas pri Rudolfovem

(8-3-1)

Vabilo za nakup istr. vina.

Fino pristno garantirano vino, več tisoč hektolitrov, belo, rudeče, in črno od 36 v naprej postavljeno na tukajšnji drž. kolodvor proti gotovemu plačilu, je za prodati in se ekspedira iz vzorne kleti kršč. vinarske zadruge v Vodnjanu. Cene za vagone po dogovoru Tro-pnovec in droženka (istr. konjak) 1^a od 70 do 80 novč. liter.

Za kršč. vinar. zadrugo: (6-12-2)

Ivan Pujman, poslovodja, Dignano, Istra.

Steckenpferd - lilijsko-mlečno milo

Bergmanna & Co. Draždani in Tečín n. L.

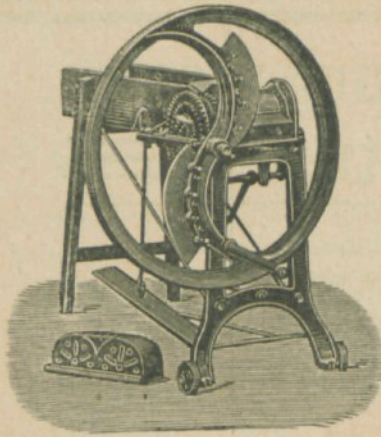
je in ostane glasom vsak dan došlih priznalic najuspešnejše vseh medicinalnih mil proti pégam kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate polti. — Dobiva se po 80 v komad v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicah.

(1-8-1)

Dva krojaška pomočnika

se takoj sprejmeta pri FRANC STRUMBELJ, v Valti vasi, Straža pri Novem mestu.

(10-2-1)

(2-10-1)

Tovarna strojev in železolivarna K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejalnih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in od-biralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, ben-cinovih motorjev in lokomobil, vrtalnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji

— Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji. —

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštnine prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič**, Dunajska cesta šte. 31.

Hiša na Florjanskem trgu

v Novem mestu št. 126,

ločena od družih poslopij s prostornim vrtom, na lepem pro-storu v sredini mesta se proda iz proste roke. Več se izve pri lastnici ravnatom (280-2-2)

Večja svota denarja se je najdla.

Lastnik naj se oglasi v pisarni županstva občine Šmihel Stopiče. (275-3-3)

Ženske lase

danju las in prhut, odlikovana z 10 zlatimi kolajnami, HAARPETROL za rast pomladka, NUSIOL iz orehovega izvlečka za lase in brade čudovit uspeh, prekaša vsa dosedanja barvila. Poleg tega priporočam moj znani BRIVSKI SALON na novo urejen z najnovejšimi higijeničnimi komforti, s hitro, čisto indobro postrežbo, žalec mnogobrojnega obiska.

Spoštovanjem se priporočam **Ivan Svetec**, brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.) (5-24-4)

zmešane in rezane kupujem po najvišji ceni.

Izdelujem vsa vlasuljarska dela. V zalogi imam fina toaletna mila, prave francoske parfume itd. BAY-RUM tekočina proti izpa-

IZ HAVRA V NEWYORK

samo 6 dni

vozijo brzoparniki „francoske“ prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje samo

E. ŠMARDJA

oblastveno potrjena potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

(26-24-24) nasprosti znane gostilne pri „Figovcu“.

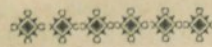
Išče se učenec

sin poštenih starišev, star 14 do 15 let, kateri ima veselje do pekarske obrti. Vstop takoj pri gosp. Mihaelu Zupanc-u, pekovskemu mojstru v Toplicah št. 62 (Dolenjsko). (272-3-3)

(4-8-1)

Singerjevi šivalni stroji

ne samo za vse mogoče industrijske potrebe, ampak tudi za vsa domača dela te vrste dobijo se samo pri nas

Pazi naj se, da se kupuje stroje v naših prodajalnah,

katero se vse lahko spozna po zraven stoječem znaku.

Singer Ko. akcijsko društvo za šivalne stroje

v Rudolfovem, Glavni trg.

Podružnice v vseh večjih mestih.

Vsi šivalni stroji, ki jih ponujajo pod imenom „Singer“, so ponarejeni po našem starejšem sistemu, ki ga sedanji novejši sistemi rodbinskih strojev daleč presegajo po konstrukciji, delazmožnosti in trpežnosti.

Želodčne kapljice

preje znane pod imenom **Kapljice sv. Marka**,

sredstvo proti slabosti želodca, osobito proti koliki in ujedanju v želodcu in trebuhu ter proti zaprtim vetrovom. Podpira prebavo težkih, mastnih in preobilo užitih jedi.

1 duc. 4 K, 5 duc. 17 K, 10 duc. 32 K poštnine prosto postavljeno na vsako pošto.

Prosim, izvolite mi poslati še 12 steklenic „Želodčnih kapljic“, ktere nujno potrebujem, ker na moji osebi čudodelno delujejo. Božo Pazič, Kastel-stari. — Prosim en ducat kapljic, ker sem se pri dveh mi poslanih ducatih prepričal, da izvrstno delujejo in jih hočem tudi svojim prijateljem priporočiti. Niko Stražičič, Babino polje. — Enakih dopisov, katerih vseh tu navesti ne morem, imam veliko in so vsakemu na upogled. Te kapljice izdeluje samo gradska lekarna v Zagrebu, radi tega treba je pri naročilih sledeč natančen naslov napisati: (3-5-1)

Gradska lekarna Zagreb, poleg trga sv. Marka 48.